

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

38.

K U R Y E R L I T E W S K I .

G A Z E T A U R Z Ę D O W A .

Вильна. Пятница. 15-го Мая — 1836 — Wilno. Piątek. 15-го Maja.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4-го Мая.

Высочайшею Грамотою, 4-го Апрѣля, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ ордену *Св. Анны 1-й степени*, Преосвященный *Виталий*, Архіепископъ Астраханскій и Енотаевскій.

— Высочайшею Грамотою, 15-го Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Начальникъ Отдѣленія Управленія Императорскихъ военно-конскихъ заведеній, Статскій Совѣтникъ *Крестниковъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 24-го Апрѣля, Московскій Военный Генераль-Губернаторъ, Генераль отъ Кавалеріи Князь *Голицынъ 1-й*, уволенъ въ отпускъ, за границу на четыре мѣсяца; Генераль отъ Инфантеріи Графъ *Толстой 1-й*, назначенъ Главноначальствующимъ въ Москвѣ, на время отпуска Генерала отъ Кавалеріи Князя *Голицына*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 26-го Апрѣля, Исправляющій должность Военнаго Генераль-Полицеймейстера Дѣйствующей Арміи, Генераль-Маіоръ *Стороженко 1-й*, утвержденъ въ настоящей должности, съ оставленіемъ по Корпусу Жандармовъ; 27-го, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, служившій прежде въ Корпусѣ Жандармовъ, *фонъ-Дребушъ*, определенъ въ службу, въ Корпусѣ же Жандармовъ, съ переименованіемъ въ Генераль-Маіоры, и съ назначеніемъ Начальникомъ 4-го Округа онаго Корпуса.

— Его Императорское Величество, въ возданіе похвальной службы по духовно-училищному вѣдомству, и ревностное нынѣ содѣйствіе Епархіальному Пермскому Архіепископу въ огражденіи Пермской паствы отъ заблужденій, и въ обращеніи заблудшихъ, Преосвященнаго *Евламтія*, Епископа Екатеринбургскаго, Викарія Пермской Епархіи, въ 28-й день Марта минувшаго, по докладу Синода, Всемилостивѣйше наградить его соизволилъ *панагією*, драгоценными камнями украшенною.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ въ 17-й день минувшаго Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Анны второй степени*, Директоръ опытнаго хутора и земледѣльской школы Императорскаго Московскаго Общества Сельскаго Хозяйства, Статскій Совѣтникъ *Павловъ*, а Правитель дѣлъ означеннаго Общества, Директоръ Общества Овцеводства и Редакторъ Земледѣческаго Журнала, Коллежскій Совѣтникъ *Масловъ*, — той же степени, Императорскою Короною украшеннаго, въ награду отличныхъ трудовъ ихъ, засвидѣтельствованныхъ Президентомъ Императорскаго Московскаго Общества Сельскаго Хозяйства.

— На вакансію Астраханскаго Вице-Губернатора повелѣно перемѣстить Вице-Губернатора Казанскаго, Статскаго Совѣтника *Филиппова*, а на мѣсто его въ Казань — Симбирскаго Вице-Губернатора, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Огнева*; Симбирскимъ же Вице-Губернаторомъ быть состоящему въ Министерствѣ Финансовъ Статскому Совѣтнику *Воскресенскому*.

— Состоящій при Министерствѣ Финансовъ для осо-

W I A D O M O Ś C I K R A J O W E .

Sankt - Petersburg, dnia 4-go Maja.

Przez Najwyższy Dyplomata, 4-go Kwietnia, Najłaskawiey policzony do Orderu Sw. *Anny 1-go stopnia*; Przenaywielebniejszy *Witalis*, Arcybiskup Astrachański i Enotajewski.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 15-go Kwietnia, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *S. Stanisława 2-go stopnia*, Naczelnik Oddziału Zarządu Cesarскихъ Stad Woyskowych, Radca Stanu *Krestnikow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny, 24-go Kwietnia, Moskiewski Wojenny Jenerał-Gubernator, Jenerał Kawaleryi Xiąże *Golicyn 1-szy*, uwolniony na urlop za granicę na cztery miesiące; Jenerał Piechoty Hrabia *Tolstoy 1-szy*, naznaczony Głównozarządzającym w Moskwie, przez czas niebytności Jenerała Kawaleryi Xiążęcia *Golicyna*.

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny, 26-go Kwietnia, Sprawujący obowiązek Wojennego Jenerał-Policmeystra Działającej Armii, Jenerał-Major *Storożenko 1-szy*, utwierdzony w teraźniejszym obowiązku, z pozostaniem w Korpusie Żandarmów; 27-go, Rzeczywisty Radca Stanu, zostający przedtém w Korpusie Żandarmów; *von Drebush*, przyjęty do służby takż do Korpusu Żandarmów, z przemianowaniem na Jenerał-Majora i przeznaczeniem na Naczelnika 4-go okręgu tego Korpusu.

— CESARZ Jego Mość w nagrodę chwalebney służby w Duchowno - Szkolnym Zarządzie, i troskliwie teraz dopomaganie Eparchialnemu Permskiemu Arcybiskupowi, dla ochronienia Permskiej owczarni od obłąkania, i dla zwrócenia obłąkanych, Przewielebnego *Eulampiusza*, Biskupa Ekaterynburskiego; Wikaryusza Permskiej Eparchii, w dniu 28 zeszłego Marca, na przełożenie Synodu, Najłaskawiey nagrodzić raczył *panagią*, drogiemi kamieniami ozdobioną.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderow w dniu 17-mym Kwietnia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu Sw. *Anny 2-go stopnia*, Dyrektor doświadczonego gospodarstwa i rolniczey Szkoły CESARSKIEGO Moskiewskiego Towarzystwa Gospodarstwa Wieyskiego, Radca Stanu *Pawłow*, a kierujący interesami pomienionego Towarzystwa, Dyrektor Towarzystwa chowu owiec i Redaktor Rolniczego Dziennika, Radca Kollegialny *Mastow*, — tegoż stopnia; Cesarską Koronę ozdobionego w nagrodę odznaczających się trudów, zaświadczonych przez Prezidenta CESARSKIEGO Moskiewskiego Towarzystwa Gospodarstwa Wieyskiego.

— Na wakans Astrachańskiego Vice - Gubernatora, rozkazano przenieść Vice - Gubernatora Kazańskiego, Radcę Stanu *Filippowa*, a na miejsce jego do Kazania Simbirskiego Vice-Gubernatora, Rzeczywistego Radcę Stanu *Ogniewa*; Simbirskim zaś Vice-Gubernatorem bydź zostającym w Ministerystum Skarbu Radcy Stanu *Woskreszeńskiemu*.

— Zostający przy Ministerystum Skarbu do osobnych

быхъ поручений, Коллежскій Советникъ *Генгенбахъ*, выслужившій въ настоящемъ чинѣ узаконенныя лѣта, Всемилостивѣе пожалованъ, на основаніи положенія о порядкѣ производства въ чины по гражданской службѣ, въ Статскіе Советники.

— Бухгалтеръ Московской Сохранной Казны 6-го класса *Барсовъ*, выслужившій въ настоящемъ чинѣ узаконенное число лѣтъ, Всемилостивѣе пожалованъ въ Статскіе Советники, на основаніи Указа 20 Ноября 1835 года.

— Бывшій Курскій Вице-Губернаторъ, а нынѣ находящійся не у дѣлъ Статскій Советникъ *Иванъ Холдовитъ*, уволенъ по прошенію его, за болѣзнію, вове отъ службы, и Всемилостивѣе пожалованъ, на основаніи 664 статьи Свода Уставовъ о службѣ Гражданской, въ Дѣйствительные Статскіе Советники.

— Въ Высочайшемъ Указѣ, данномъ Воспитательнаго Дома Опекунскимъ Советамъ, Апрѣля 12 числа, изображено: „Усматривая изъ поднесенныхъ Мнѣ Опекунскими Советами отчетовъ за истекшій 1835 г. непрерывно возрастающіе при благословеніи Всевышняго, денежные обороты и продолжающееся благосостояніе подвѣдомственныхъ Советамъ заведеній, Я нахожу въ такихъ успѣхахъ новое доказательство, о обращаемаго на всѣ сѣи части усерднаго попеченія, которому отдавая полную справедливость, удовольствіемъ Себѣ поставлю за толико ревностные труды изъяснить Предсѣдательствующимъ, Почетнымъ Опекунамъ и Управляющему Александровскою мануфактурою совершенную Мою благодарность.“ (Снб. В.)

— Высочайшій Указъ за Собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ данный Правительствующему Сенату, Марта 26 числа. „Признавъ за благо преобразовать нѣкоторые изъ подвѣдомственныхъ Главному Управленію Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій мѣстъ и особыхъ учреждений по губерніямъ, дабы сосредоточеніемъ искусственной, хозяйственной и распорядительной оныхъ частей и сокращеніемъ переписки, дать дѣламъ болѣе правильное и успѣшное теченіе, ограничить число чиновниковъ мѣрою дѣйствительной надобности и соразмѣрно тому улучшить способы ихъ содержанія, Мы, согласно представленію Главноуправляющаго, въ Государственномъ Советѣ разсмотрѣнному, Повелѣваемъ:

1.) Изъ числа существующихъ нынѣ девяти округовъ Путей Сообщенія, упразднивъ VIII-й, (заключающій въ себѣ Великое Княжество Финляндское), по незначительности тамъ искусственныхъ водныхъ путей, остальные за тѣмъ восемь округовъ соединить въ пять, на слѣдующемъ основаніи: а.) оставивъ I-й округъ въ настоящемъ его составѣ, присоединить къ оному часть III-го, заключающую въ себѣ Волгу отъ Твери до Рыбинска и Рыбинскую пристань; б.) II-й округъ составить изъ нынѣшнихъ II-го и IX-го въ полномъ ихъ пространствѣ; в.) III-й округъ, кромѣ отдѣляемой части къ I-му, оставить въ настоящихъ его предѣлахъ; г.) IV-й округъ образовать изъ нынѣшнихъ IV-го, за изъятіемъ Грузіи, Кавказской и Закавказскихъ областей, заведываемыхъ по части путей сообщенія Гражданскимъ мѣстнымъ Начальствомъ, равно изъ V-го и той части VI-го округа, которая вмѣщаетъ въ себѣ Королевскій каналъ, Припѣть со всѣми впадающими въ нее Волынскими рѣками и Верховье Западнаго Буга, и наконецъ д.) V-й округъ составить изъ VII-го и остальной части VI-го, включающей въ себѣ Нѣмень, Огинскій каналъ, Ясольду и Западный Бугъ отъ Вреста-Литовскаго.

2.) Существующія Губернскія и Областные Строительныя Коммиссіи причислить къ означеннымъ новымъ округамъ въ слѣдующемъ порядкѣ: къ I-му округу пять Коммиссій: Новгородскую, Псковскую, Тверскую, Ярославскую и Костромскую; ко II-му также пять — Олонекскую, Архангельскую, Вологодскую, Вятскую и Пермскую; къ III-му тринадцать — Владимірскую, Нижегородскую, Казанскую, Оренбургскую, Астраханскую, Саратовскую, Симбирскую, Пензенскую, Тамбовскую, Рязанскую, Тульскую, Калужскую и Орловскую; къ IV-му двѣнадцать — Воронежскую, Екатеринославскую, Херсонскую, Таврическую, Бессарабскую, Подольскую, Волынскую, Кіевскую, Черниговскую, Полтавскую, Курскую и Харьковскую, и къ V-му округу десять Коммиссій — Эстляндскую, Лифляндскую, Курляндскую, Витебскую, Смоленскую, Могилевскую, Минскую, Виленскую, Гродненскую и Бѣлостокскую.

3.) Для заведыванія каждымъ изъ учреждаемыхъ пяти округовъ образовать по прилагаемому при семъ положенію и временному штату, особия окружныя Правленія, подчинивъ имъ всѣ отдѣльныя учрежденія по производству шосейныхъ работъ и гидравлическихъ сооружений, и за тѣмъ, по мѣрѣ посте-

пленіи, Радца Kollegialny *Hengenbach*, который выслужилъ въ терзнейшей рангѣ установленные лѣта, Найтаскавией мianowany Радца Стану, на основіи Уставу о порядку подвышзшана до ранг в Cywilney służbie.

— Buchhalter Moskiewskiey zachowawczey kassy 6-tey klasy *Barsow*, który wysłużył w terzniejszy randze ustanowioną liczbę lat, Naytaskawiey mianowany Радца Стану, на основіи указу 20 го Listopada 1835 roku.

— Były Kurski Vice-Gubernator, a teraz znajdujący się bez obowiązku Радца Стану Jan *Chołodowicz*, uwolniony na własną prośbę, z przyczyny choroby, zupełnie ze służby, i Naytaskawiey mianowany, na podstawie 664 artykułu Połączenia Ustaw o służbie Cywilney, Rzeczywistym Радца Стану.

— W Naywyższym Ukazie, danym do Rad Opiekunich Domu Wychowania, 12-go Kwietnia, wyrażono: „Dostrzegając z przedstawionych Mnie przez Opiekunich Rady sprawozdań za rok upłyniony 1835, coraz wzrastające przy błogosławieństwie Naywyższego, pieniężne obroty i ciągłą pomysłność zostających pod władzą Rad zakładów, znajduję w takich postępkach nowy dowód zwracanej na wszystkie te gałęzie gorliwej troskliwości, które oddając zupełną sprawiedliwość, za ukontentowanie Sobie poczytuję za tak gorliwe trudы oświadczyć Prezydującym, Honorowym Opiekunom i Zarządzającemu Alexandrowską rękodzielną, zupełną Moją wdzięczność.“ (G. S. P.)

— W Naywyższym Ukazie z Własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, danym Rządzącemu Senatowi, dnia 26 Marca, wyrażono: „Uznawszy za dobrą przekształcić niektóre z podległych Głównemu Zarządowi Dróg Kommunikacyi i Publicznych Budowli miysce i osobnych urzędów po Guberniach, ażeby przez ześrodkowanie technicznej, gospodarskiej i rozrządzającej ich części i skrócenie korespondencyi, dać sprawom bieg regularniejszy i skuteczniejszy, ograniczyć liczbę urzędników w miarę rzeczywistej potrzeby i stosownie do tego ulepszyć sposoby ich utrzymania, zgodnie z przedstawieniem Głównozarządzającego, w Radzie Państwa rozpatrzonem, Rozkazujemy:

1) Z liczby będących teraz dziewięciu Okręgów Dróg Kommunikacyi, skassowawszy VIII-ny (zawierający w sobie Wielkie Księstwo Finlandzkie) dla nieznaczności tam sztucznych dróg wodnych, pozostające zatem ośm okręgów złączyć w pięć, na podstawie następującej: a) Zostawiwszy I-szy okrąg w terzniejszym jego składzie, przyłączyć do niego część III-go zawierającą w sobie Wołgę od Tweru do Rybińska i Rybińską przystań; b) II-gi okrąg, złożyć z terzniejszych II i IX w zupełnej ich rozległości; c) III okrąg, prócz oddzielonej części do I-go, zostawić w terzniejszych jego granicach; d) IV-ty okrąg utworzyć z terzniejszych: IV-go, z wyjęciem Грузи, Kaukazkiego i Zakaukazkiego Obwodów, zawiadywanych co do dróg komunikacyi przez Cywilną miejscową Zwierzchność, również z V-go i tej części VI-go okręgu, która obejmuje w sobie kanał Królewski, Prypęć ze wszystkimi wpadającymi do niej Wołyńskimi rzekami i Zróżdło Bugu Zachodniego, i наконецъ e) V-ty okrąg złożyć z VII-go i zostającej części VI-go, zawierającej w sobie Niemen, kanał Ogiński, Jasiółkę i Bug Zachodni od Brześcia-Litewskiego.

2) Będące teraz Gubernialne i Obwodowe Budownicze Kommissye przyłączyć do wymienionych nowych okręgów w porządku następującym: do I-go okręgu pięć Kommissy: Nowgorodzką, Pskowską, Twerскую, Jarosławską i Kostromską; do II-go także pięć — Ołonecką, Archangelską, Wołogodzka, Wiatską i Permską; do III-go trzynaście — Włodzimierską, Niżehorodzką, Kazańską, Orenburską, Astrachańską, Saratowską, Simbirską, Penzeńską, Tambowską, Riazzańską, Tulską, Kałuzką i Orłowską; do IV-go dwanaście — Woroneżską, Ekaterynosławską, Chersońską, Taurycką, Bessarabską, Podolską, Wołyńską, Kijowską, Czernichowską, Połtawską, Kurską i Charkowską, i do V-go okręgu dziesięć Kommissy — Estońską, Inflantzką, Kurlandzką, Witebską, Smoleńską, Mohilewską, Mińską, Wileńską, Grodzieńską i Białostocką.

3) Dla zawiadywania każdym z ustanowionych pięciu okręgów utworzyć, podług załączonej przy tém ustawy i czasowego etatu, osobne okręgowe Rządy, poddawszy im wszystkie oddzielne ustanowienia do wykonywania robót szosowych i hydraulicznych urzędów i zatem, w miarę stopniowego odkrywania pomienionych

пеннаго открытія означенныхъ Правленій, упразднить: во 1-хъ состоящихъ нынѣ при окружныхъ Начальникахъ 9-ть канцелярій и 9-ть Техническихъ отдѣленій, и во 2-хъ) три Экономическіе Комитета: Московскій, Рижскій и Вытегорскій, наименовавъ Комитетъ С. Петербургскій Хозяйственнымъ Комитетомъ Главнаго Управленія.

4.) Мѣстопребываніемъ Окружныхъ Правленій назначить на первый разъ: Новгородъ для I-го, Вытегру для II-го, Москву для III-го, Кіевъ для IV-го и Ригу для V-го, предоставивъ Главноуправляющему, смотря по обстоятельствамъ, и потребности, переводить сѣи Правленія въ другія мѣста, а равно измѣнять въ частности границы того или другаго округа и перечислять Строительныя Комиссіи, съ донесеніемъ о томъ каждый разъ Правительствующему Сенату, для свѣденія и повсемѣстнаго объявленія.

5.) Помянутое положеніе и штаты Окружныхъ Правленій, привести въ дѣйствіе постепенно, по ближайшему усмотрѣнію Главноуправляющаго, и первое изъ нихъ — въ видѣ опыта, впредь до общаго устройства всего вѣдомства Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, а послѣдній, какъ мѣру временную, впредь до изданія общихъ управительныхъ штатныхъ положеній для всѣхъ управленій и вѣдомствъ.

Правительствующій Сенатъ не оставитъ сдѣлать къ исполненію сего надлежащее распоряженіе. (Сен. В.)

— 27-го Апрѣля, скончался здѣсь, въ С. Петербургѣ, Директоръ Строительнаго Департамента по морской части, Членъ Главнаго Правленія Училищъ, Инженеръ-Генералъ и разныхъ Россійскихъ и иностранныхъ орденовъ Кавалеръ, Левъ Львовичъ Карбоньеръ.

— 28-го Апрѣля, скончался, здѣсь же, Членъ Мануфактурнаго Совѣта, Дѣйствительный Каммергеръ и Кавалеръ Всеволодъ Андреевичъ Всеволожскій. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 13-го Мая.

Ея Величество Нидерландская Королева, а также ИИ. Кор. Высоч. Герцоги Орлеанскій и Немурскій, удостоили присутствіемъ своимъ, со всею свитою здѣшнюю оперу. Когда Королева вошла въ большую Королевскую ложу въ сопровожденіи Французскихъ Принцевъ, со всѣхъ сторонъ слышны были радостныя восклицанія полнаго театра, сопровождавшіеся оркестромъ при звукахъ трубъ. Потомъ представлена опера Россіи *Севиальскій Цирюльникъ*, а послѣ оной краткій дивертиссементъ подъ названіемъ: *День тезоименитства*. Послѣ театра Высочайшіе Гости отправились къ ужину къ Е. К. Высоч. Карлу. Вчера Герцоги Орлеанскій и Немурскій, съ своею свитою находились при богослуженіи въ Католической церкви. (G. C.)

А в с т р і я.

Вѣна, 3-го Мая.

О сообщенномъ недавно уменьшеніи въ Австрійской арміи, увѣдомлены всѣ Европейскіе Дворы официально. Уменьшеніе сие послѣдуетъ такъ, что останется только подѣ оружіемъ 100,000 человекъ; сбереженіе расходовъ, отъ сего происходящее доставитъ казны, въ годъ 9 милліоновъ гульд.— Въ Галиціи будутъ усилены гарнизоны во всѣхъ мѣстахъ; тѣ же области, гдѣ оныхъ нѣтъ, немедленно ими снабжены будутъ.

7-го Мая.

На будущей недѣль ожидають сюда Эрцгерцогиню Марію Луизу владѣтельную Герцогиню Пармскую, которая здѣсь пробудетъ до осени, по случаю Коронаціи Императора въ Прагѣ. — Равно мѣрно первыхъ чиселъ будущаго мѣсяца ожидають Герцоговъ Орлеанскаго и Немурскаго. Въ домѣ Французскаго Посланника приготавливаются уже для нихъ комнаты; но вообще полагають, что имъ будутъ назначены покои въ Королевскомъ замкѣ. (G. C.)

— Эрцгерцогъ Венгерскій Палатинъ, 4-го ч. с. м. на пароходѣ *Nador*, отправился изъ Пресбурга въ Пестъ, гдѣ сдѣланы приготвленія для торжественной ему встрѣчи.

— Вскорѣ ожидаемъ сюда возвращенія Эрцгерцога Максимилиана Эстскаго, изъ Модены. Онъ путешествуетъ въ Тиролю, Зальцбургъ и Линцъ куда придетъ сегодня.

— Ихъ Величества 10-го ч. с. м., намѣрены отправиться въ лѣтній замокъ въ Шенбрунъ.

— Герцогъ Саксенъ-Кобургскій Фердинандъ, отецъ супруга Португальской Королевы, имѣлъ сегодня свиданіе съ Государственнымъ Канцлеромъ, Кнземъ Меттернихомъ. (D. P.)

Рządów, skassować: 1-ód) będące teraz przy okręgowych Naczelnikach 9 Kancellaryi i 9 Technicznych oddziałów, i 2-re) Trzy Ekonomiczne Komitety: Moskiewski, Ryzki i Wyszehorski, nazwawszy Komitet Sankt-Petersburski Komitetem Gospodarczym Głównego Zarządu.

4) Na micysca pobytu Okręgowych Rządów naznaczyć na pierwszy raz: Nowogród dla I-go, Wyszegre dla II-go, Moskwę dla III-go, Kijow dla IV-go i Rygę dla V-go, zostawiwszy Głównozarządzającemu, uważając na okoliczności i potrzeby, przenosić te Rządy do innych mieysc, również odmieniać w części granice tego lub innego okręgu i przenosić Kommissye Budownicze, z doniesieniem o tém, za każdym razem, Rządzającemu Senatowi, dla wiadomości i powszechnego obwieszczenia.

5) Pomienioną Ustawę i etat Rządów Okręgowych przyprowadzać do skutku stopniami, podług bliższej uwagi Główno-Zarządzającego, i pierwszą z nich — w sposób doświadczenia, na przyszłość do ogólnego urządzenia całego zawiadowstwa Dróg Kommunikacyi i Publicznych Budowli, a ostatni, jako środek czasowy do późniejszego wydania ogólnych porównawczych etatowych urzędów dla wszystkich zarządów i zawiadowstw.

Rządzający Senat nie zaniecha zrobić około wypełnienia tego należytych rozporządzeń. (G.S.)

— D. 27-go Kwietnia, umarł tu w St. Petersburgu, Dyrektor Departamentu Budowniczego, wydziału Morskiego, Członek Głównego Szkół Zarządu, Jenerał Inżynjerów i różnych Rossyjskich i zagranicznych orderów Kawaler Leon Lwowicz Karbonier.

— 28-go Kwietnia, umarł tu także, Członek Rękoździelniczej Rady, Rzeczywisty Szambelan i Kawaler Wszewłod Andrzejewicz Wsewotołski. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 13 Maja.

Najjaśniejsza Królowa Jmć Niderlandzka, tudzież II. KK. WW. Xiążęta Orleans i Némours, zaszczyteli obecnością swoją wraz z całym Dworem, tutejszą operę. Gdy Królowa Jmć weszła do wielkiej Królewskiej loży w towarzystwie Królewiczów Francuzkich, dał się słyszeć ze wszystkich stron przepełnionego teatru okrzyk uniesienia, któremu cała orkiestra przy odgłosie trąb wtórowała. Przedstawiono potem operę Rossyńskiego *Cyrulik Sewilski*, a po niej krótkie divertissement p. t. *Dzień urodzin*. Po skończonym teatrze udali się Dostojni Goście na wieczrę do J. K. W. Xięcia Karola. — Wczora rano znajdowali się II. KK. WW. Xiążęta Orleans i Némours, wraz z orszakiem swoim na nabożeństwie w kościele katolickim. (G. C.)

A u s t r i a.

Wiedeń, dnia 3 Maja.

O doniesioném niedawno zmniejszeniu armii Austriackiej, zawiadomione zostały wszystkie Dwory Europejskie drogą urzędową. Zmniejszenie to nastąpić ma w ten sposób, że tylko 100,000 woyska pod bronią pozostanie; oszczędność, jaka w skutek tego osiągnięta będzie w skarbie publicznym, wynosić ma rocznie 9 milionów zł. reń. — W Galicyi mają bydź załogi woyskowe we wszystkich mieyscach powiększone; okolice zaś, które ich nie posiadają, mają takowe niezwłocznie otrzymać.

Dnia 7.

W przyszłym tygodniu jest tu spodziewana Arcyxiężna *Marya Ludwika*, panująca Xiężna Parmy, która zabawi tu aż do jesieni i będzie obecna na koronacyi Cesarza w Pradze. — Podobnie są spodziewani w pierwszych dniach przyszłego miesiąca, Xiążęta Orleans i Némours. W pałacu Posła Francuzkiego przygotowują już pokoje na ich przyjęcie; jest jednak powszechném zdaniem, że będą im ofiarowane pokoje w zamku Cesarzkim. (G. C.)

— Arcy-Xiężę Palatyn Węgierski udał się, d. 4-go b. m., na statku parowym *Nador* z Presburga do Pestu, gdzie uczyniono przysposobienie na świetne jego przyjęcie.

— Wkrótce spodziewamy się powrotu Arcy-Xięcia Maxymiliana d'Este z Modeny. Odbywał on podróż przez Tyrol, Salzburg i Linz, dokąd ma dziś przybyć.

— NN. Cesarstwo Ichmość mają d. 10-go b. m. udać się do zamku letniego w Schönbrunn.

— Xiążę Sasko-Koburgski Ferdynand, oyciec małżonka Królowej Portugalskiej, miał dziś naradę z Kanclerzem Stanu, Xięciem Metternichem. (D. P.)

Ф Р А Н Ц И Я.
Парижъ, 7-го Мая.

Нѣкоторые журналы не сомнѣваются, что Г. *Монталиве* выйдетъ изъ Кабинета, по той причинѣ, что нынѣшнее Министерство, сильно склоняется къ лѣвой сторонѣ. Его выходъ и отказъ Г-на *Гаспарена*, помощника Государственнаго Секретаря, въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, произведетъ то, что безъ нихъ будетъ Министерство устроено такъ, какъ бы составъ его зависѣлъ отъ назначенія Г. *Дюпена*.

— Составлена Коммиссія, для разсмотрѣнія и исправленія медицинскихъ узаконеній во Франціи. Ей много будетъ занятія, ибо во Франціи не имѣютъ хорошаго понятія о судебной медицинѣ.

— Въ разныхъ областяхъ Франціи настали чрезвычайные холода. Въ Орлеанѣ 30-го Апрѣля видели, что замерзла въ рѣкѣ вода, а въ Лаонѣ термометръ упалъ ниже 0.

— Изъ Орана пишутъ: „Сильное нападеніе Арабовъ Бенъ Зеруальсъ, происшедшее 29 Марта доказываетъ, что покореніе племенъ еще несовершенно, или только мнимое. Въ Маскарѣ находится такихъ 200 семействъ, противу коихъ Арабы дѣйствуютъ единственно потому, что они не хотятъ участвовать ни въ какихъ замыслахъ противу Французовъ. Утвердить власть нашу и уваженіе къ намъ, мы можемъ только частыми вылазками, для защиты техъ поколѣній, которыя остаются намъ вѣрными. — Въ Мостаганѣ возвратилось до 80 Арабскихъ семействъ. — *Абдель-Кадеръ* находится на Мароккской границѣ, желая возжечь новый мятежъ. Запрещеніе Мароккаго Императора, сдѣланное имъ своимъ подданнымъ, чтобы они не оказывали *Абдель-Кадеру* никакой помощи, произвело въ немъ весьма сильное впечатлѣніе. Области, чрезъ кои проходили послѣднія наши экспедиціи, обилуютъ породами прекрасныхъ лошадей.

— Контръ-Адмиралъ *Мартиненкъ*, Начальникъ Тулонскаго порта, наименованъ морскимъ Префектомъ въ Шербургѣ.

— По письмамъ изъ Байонны отъ 2-го ч. с. м. въ Наваррѣ за нѣсколько предъ симъ дней, былъ столь большой снѣгъ, что должно было прекратить всѣ военные дѣйствія.

8-го Мая.

Изъ Гаги ожидаютъ Барона *Мортъе*; поводомъ къ его возвращенію полагаютъ женидбу съ одною богатою дамою.

— Изъ всѣхъ странъ Франціи доносятъ, что съ 1-го ч. с. м. повсюду былъ холодъ и непогода, почему въ многихъ городахъ, отложены до будущей недѣли увеселенія, приготовленныя для празднованія тезоименитства Короля. Въ окрестностяхъ Тулона снѣгъ покрылъ всѣ горы. Оттуда сообщаютъ, что никто изъ живущихъ нынѣ не запомнитъ, чтобы въ Май былъ столь сильный холодъ. Если это еще продолжится: то масличныя деревья и виноградъ много пострадаютъ.

— Изъ Орана увѣдомляютъ о экспедиціи Генерала *Арланжъ*, предпринятой 7-го ч. с. м. съ 3,000 чел. Онъ дошелъ до устья рѣки Тафны, гдѣ встрѣтилъ *Абдель-Кадера*, о коемъ по занятіи Маскары, ни какихъ почти не было вѣстей. Съ начала онъ оказывалъ нашимъ сильное и храброе сопротивленіе такъ, что сраженіе продолжалось нѣсколько часовъ, но на послѣдокъ Французы побѣдили, хотя Арабовъ было отъ 4 до 5 тысячъ. Во время отступленія непріятелей, большая добыча, досталась въ руки побѣдителей.

— *Мониторъ* изъ Испаніи увѣдомляетъ: „Мая 5-го ч. Англичане сдѣлали вылазку изъ Ст. Себастьяна, и первый рядъ укрѣпленій взяли почти безъ сопротивленія, но другая сторона оныхъ была сильно защищаема. Англіійскій Адмиралъ въ сіе время высадивъ на землю до 800 чел., болѣе полчасъ поддерживалъ огонь, направленный на непріятеля, который на послѣдокъ будучи вдругъ принужденъ отступить, оставилъ даже 4 пушки. Генералъ *Эвансъ* преслѣдуя его, на другой день занялъ и осадилъ Гернани. Потери Англичанъ составляютъ 200 чел. убитыми, и вдвое столько ранеными; но потеря Карлистовъ несравненно значительнѣе.“ — Полученныя сегодня изъ Байонны газеты доходятъ только до 4-го Мая, а потому еще не содержатъ подробностей упомянутой вылазки. (G. C.)

— По поводу отъѣзда Принцевъ въ Берлинъ, говорятъ, что когда Графъ *Г.* поздравляя Короля съ успѣхами его примирительной политики сказалъ: „Какая бы ни была въ Европѣ политическая игра, мы къ ней пристанемъ.“ Король отвѣчалъ: „и еще съ хорошими козырями.“

— Одинъ журналъ изъясняется: „Еслибы нѣсколько прежде, а особливо во время реставраціи, Французскій Принцъ предпринялъ путешествіе въ Герма-

Ф Р А Н Ц И Я.

Парижъ, дня 7 Мая.

Съ ежедневники, которые не вѣдѣю о томъ, что Пан *Монталиветъ* выйдетъ изъ кабинета, зъ прѣчины, что министерство тогдашнее нахлыла сѣ mocno do strony lewey; jego wystąpienie i usunięcie się Pana *Gaspardin*, Podsekretarza Stanu w ministerium spraw wewnętrznych, sprawi, że bez nich będzie ministerium zupełnie takie, jakim byłoby w razie, gdyby skład tegoż od P. *Dupin* zależał.

— Wyszło rozporządzenie, nakazujące utworzenie kommisji, mającej się zająć rewizją i poprawą praw lekarskich we Francji. Będzie to czynność nie mała, bo we Francji nie mają dostatecznego wyobrażenia o policyi lekarskiej.

— W różnych okolicach Francji, nastąpił zimna niezwykła. W Orleans dnia 30 kwietnia widziano lód na wodzie, a w Laon opadł termometr niżej zera.

— Z Oranu donoszą: „Silny napad Arabów Ben Zeruals, dokonany w dniu 29 Marca, dowodzi, że poddanie się pokoleń, jest jeszcze niezupełne albo udane tylko. W Mascara jest 200 takich rodzin, przeciwko którym występują Arabowie, jedynie dla tego, że te do żadnych przedsięwzięć przeciwko Francuzom należeć nie chcą. Powagę i zwierzchnictwo nasze, możemy ustalić jedynie tylko przez częste wycieczki zbrojne, w obronie tych pokoleń, które nam wierne pozostają. — Do Mostaganu wróciło jakie 80 rodzin Arabskich. — *Abdel-Kader* znajduje się przy granicy Marokańskiej, chcąc przywieść nowe powstanie do skutku; oświadczenie Cesarza Marokańskiego, i zakaz dany poddanym, ażeby żadnej pomocy *Abdel-Kaderowi* nie dawali, sprawił na tym ostatnim bardzo dotkliwie wrażenie. — Okolice, przez które przechodziły ostatnie nasze wyprawy, obfitują w rasę koni bardzo pięknych i dobrych.

— Kontr-Admirał *Martinencq*, dotychczasowy Major Jeneralny portu w Tulonie, został mianowany prefektem morskim w Cherburgu.

— Podług listów z Bajonny, daty 2 b. m., w Nawarze spadły przed kilkoma dniami tak wielkie śniegi, że wszelkie działania wojenne, musiano zawiesić.

8-го Мая.

Z Hagi spodziewają się przybycia Barona *Mortier*; za powód jego powrotu, podają zamierzone małżeństwo z bogatą jakąś Damą.

— Donoszą ze wszystkich stron Francji, że od d. 1 b. m., wszędzie panowało zimno i niepogoda, z powodu czego w wielu miastach odłożono do następnej niedzieli zabawy, przygotowane dla ludu w dzień imienia Króla. W okolicach Tulonu śnieg pokrył wszystkie góry. Donoszą z tamtąd, że nikt z żyjących nie przypomina sobie równie dużego zimna w miesiącu Maja. Jeżeli tak dłużej potrwa, drzewa oliwne i latorośl winna, zniszczą zupełnie.

— Z Oranu donoszą o wyprawie Jenerała *Arlanges*, w dniu 7 z. m. we 3000 ludzi przedsiębraney. Doszedł on aż do uścia rzeki Tafna, gdzie napotkał *Abdel-Kadera*, o którym, po zajęciu Maskary, żadnych prawie nie miano wiadomości. Z początku dawał naszym opór silny i dzielny, tak, że bitwa aż kilka godzin trwała, ale w końcu zwyciężyli Francuzi, chociaż było Arabów 4 do 5 tysięcy. Przy odwróceniu nieprzyjaciela, dostała się znaczna zdobycz w ręce zwycięzców.

— *Monitor* donosi z Hiszpanii: „Dnia 5 Maja zrobili Anglicy wycieczkę z *San Sebastian* i odebrali pierwszy rząd szanów prawie bez oporu, ale natomiast broniono uporczywie drugą ich linią. Angielski Admirał, wysadziwszy w ten czas około 800 ludzi na ląd, więcej przez godzinę czasu utrzymywał dobrze skierowany ogień przeciwko nieprzyjacielowi, który będąc nareszcie zmuszony do nagłego odwrótu, 4 działą zostawił. Jenerał *Eans* postępując za nim, zajął nazajutrz i osadził Hernani. Strata Anglików wynosi 200 ludzi w zabitych i dwa razy tyle w ranionych; ale strata Karlistów, jest bezporównania większa.“ — Gazety otrzymane dzisiaj z Bajonny, dochodzą tylko do d. 4 Maja, nie mogły więc jeszcze mieć szczegółów wspomnianej wycieczki. (G. C.)

— Z powodu wyjazdu Królewiczów do Berlina, opowiadają, iż gdy Hrabia *G.* winszując Królowi skutku jego pojednawczej polityki, rzekł: „Jakkolwiek gra polityczna będzie w Europie, my do niej należec będziemy.“ Monarcha miał odpowiedzieć: „I to z dobre mi kozerami.“

— Jeden z dzienników pisze: „Gdyby nieco dawniej, a mianowicie za restauracyi, Królewicz Francuzki przedsiębrał podróż do Niemiec, albo przynajmniej objawił

нѣю, или бы только объявлять подобное желаніе: тогда всѣ журналы и жители, пустились бы въ догадки и соображенія; не обошлось бы даже и безъ злословія. Воспоминанія о прежнихъ войнахъ, отвращеніе отъ священнаго союза, опять бы пробудились во всемъ народѣ, и не замедлили бы утверждать, что Принцъ возвратится съ 500,000 иностранныхъ штыковъ, чтобы испровергнуть конституцію и Палату Депутатовъ. Нынѣ уже нѣсколько дней, какъ *Мониторъ* обнародовалъ сіе извѣстіе, и нигдѣ ничего не слышно противу сего путешествія, хотя нѣкоторые журналы о томъ и упоминаютъ. Республиканскіе журналы желали бы войны; но при всемъ томъ, большинство требуетъ мира, и съ восхищеніемъ принимаетъ всякое ручательство за согласіе.

— Слышно, что отъ Графа *Реневаля* получены изъ Мадрита депеши, въ коихъ Правительство проситъ о присылкѣ въ Испанію 40,000 войска. Говорятъ также, что еще 3,000 человекъ Англійскаго сухопутнаго войска, вскорѣ пристанетъ къ берегамъ Сѣверной Испаніи. Правительство будтобы издало повелѣніе, отправить 1,200 лошадей въ Испанію для кавалеріи и артиллеріи Генерала *Кордовы*.

— Утверждаютъ, что Маршалъ *Жераръ*, поѣдетъ въ наблюдательную армію при Пиринеяхъ, о вступленіи коей въ Испанію все еще не перестаютъ говорить.

— По официальнымъ извѣстіямъ изъ Мадрита, наборъ солдатъ назначенный Г-мъ *Мендизабалемъ*, будто бы уже доставилъ 71,000 рекрутовъ. Число волонтеровъ въ Каталоніи, Бургосъ, Сантандеръ, Соріи и Логроньи, составляетъ 13,000. А потому къ 100,000 новонабранныхъ, недостаетъ только 16,000. Кавалерія получить въ подкрѣпленіе 1,200 лошадей; а вообще дѣйствующая противу *Донъ-Карлоса* армія, составляетъ 120,000 чел. и 5,000 лошадей. (D. P.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.
Лондонъ, 26-го Апрѣля.
Государственный Парламентъ.
Нижняя Палата.
(Окончаніе.)

Лордъ *Пальмерстонъ* Государственный Секретарь по Департаменту иностранныхъ дѣлъ, началъ объявленіемъ, что между Министрами Его Величества на счетъ сего вопроса, равно какъ и подобныхъ другихъ нѣтъ ни разномыслія, ни прекословія. Всѣ они желаютъ сохранить миръ столь долго, сколько позволяютъ честь и выгоды Англіи. Еслии Парламентъ возложилъ на нихъ попеченіе управлять вѣтшими дѣлами Англіи, съ увѣренностію, что они исполнятъ свою обязанность, то они надѣются, что они могутъ защищать выгоды государства и поддержать честь, не прибѣгая къ войнѣ. Благородный Лордъ не почиталъ себя обязаннымъ слѣдовать *М. Стюарту* въ пространнхъ изслѣдованіяхъ, коими онъ предавался на счетъ Польши. Извѣстно, какое участіе принималъ всегда Англійской Кабинетъ въ переговорахъ относительно сего государства и поелику онъ намѣренъ послать въ Краковъ Консула, то предложеніе *М. Стюарта* въ семъ отношеніи бесполезно. Впрочемъ, что касается до предложенія почтеннаго моего друга, сказалъ потомъ Министръ, я полагаю, что онъ не представилъ достаточныхъ причинъ къ убѣжденію въ ономъ, а можетъ быть успѣю совершенно оное опровергнуть. Если Палата не должна вѣтшиваться въ дѣйствія Королевской власти: то это наиболее имѣть мѣсто во вѣтшней политикѣ, гдѣ дѣло идетъ о мирѣ, или войнѣ. Конституція сего государства, благоразумно, какъ я думаю, ввѣрила право мира и войны, равно какъ и сообщенія, къ тому ведущія, въ руки Государя и его отвѣтственныхъ Совѣтниковъ. Въ томъ только случаѣ, когда Парламентъ усмотритъ, что сіи Совѣтники нарушили, или сдѣлали упущеніе своихъ обязанностей, обыкновенно произносить онъ свое мнѣніе предъ Престоломъ. И потому я спрашиваю, находить ли почтенный мой другъ въ семъ случаѣ необходимость въ посредствѣ Парламента? Что касается до меня, я этого не думаю. Онъ говорилъ о важности нашихъ политическихъ и коммерческихъ отношеній съ Турціею и другими странами; Правительство думаетъ тоже самое. И такъ остается одинъ только вопросъ—удовѣрится, есть ли какая-либо опасность, которой Правительство не видитъ. Не доказавъ, что бы торговля наша съ Турціею и Персіею была въ упадкѣ, почтенный другъ мой изложилъ, что она въ продолженіе десяти лѣтъ значительно увеличилась и это въ то самое время, когда обѣ сіи Имперіи волнуетъ и раздираемы были междоусобными войнами. Сіе разширеніе торговли въ подобныхъ обстоятельствахъ кажется мнѣ служить доводомъ, что Правительство не дремало надъ симъ важнымъ предметомъ. И такъ, какая надобность приглашать Прави-

подобное зыченіе, в тѣнчас письма publiczne i w s y s c y mieszkające zapuszczali by się w domysły i kombinacye; nie zbywało by oraz na oczernieniach. Wspomnienia o dawniejszych wojnach, wstręt do ś. przymierza; były by się na nowo ocknęły w całym narodzie, i nie wahano by się utrzymywać, iż Xiążę wróci na czele 500,000 obcych bagnetów, aby zważyć ustawę i Izbę Deputowanych. Tymczasem teraz już od kilkunastu dni, jak *Monitor* ogłosił tę wiadomość, nigdzie nie słychać nic podobnego, ani przeciwnego tej podróży. Prawda, iż niektóre pisma o tém wzmiankują; dzienniki republikańskie przekładały by wojnę; ale z tém wszystkiém cała przemagająca większość pragnie pokoju, i z uniesieniem przymuje każdą ręką ognię pojednania.

— Слышавъ, изъ нашедшій ту депеше отъ *Храбего Реневаля* зъ Мадрыту, въ которыхъ упрасха Рząd о wystanie 40,000 woyska do Hiszpanii. Mówią także, iż jeszcze 3,000 angielskiego woyska lądowego wysiądzie wkrótce na brzegi północnej Hiszpanii. Rząd miał wydać rozkaz, aby 1,200 koni posłano do Hiszpanii, dla jazdy i artylleryi Jenerała *Cordova*.

— Запewniają, iż Marszałek *Gérard* uda się do armii obserwacyney przy Pireneach, o której wkroczeniu do Hiszpanii ciągle jeszcze głoszą.

— Podług urzędowych wiadomości z Madrytu, zaciąg do woyska, zarządzony przez Pana *Mendizabal* dostarczyć miał już 71,000 rekrutów. Liczba ochotników, w Katalonii, Burgos, Santander, Soria i Logroño wynosić ma 13,000. A zatem do 100,000 nowo-zaciąganych brakuje tylko 16,000. Kawalerya ma otrzymać w zasiłku 1,200 koni. W ogóle więc wynosi woysko przeciw *Don Carlosowi* działające 120,000 ludzi i 5,000 koni. (D. P.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.
Londyn, dnia 26 Kwietnia.
P A R L A M E N T.
Izba Niższa.
(Dokończenie.)

Lord *Palmerston* Sekretarz Stanu wydziału spraw zewnętrznych, zaczął przez oświadczenie, że między Ministrami J. K. Mości, względem tego zapytania, również i podobnych innych, nie ma, ani rozdzieleń, ani różnicy zdań. Wszyscy oni starają się utrzymać pokoy tak długo, ile tylko pozwalają sława i interes Anglii. Jeżeli Parlament włożył na nich obowiązek kierowania zewnętrznymi interesami Anglii, w przekonaniu, iż wypełnią swój obowiązek, przeto się spodziewają, że mogą strzedz dobra Państwa, i utrzymać honor, nie uciekając się do wojny. Szlachetny Lord, nie poczytywał sobie za obowiązek, trzymać się zdania *P. Stewart*, w obszernych rozprawach względem Polski. Wiadomo jest, jaki udział przedsiębrał gabinet Angielski w negocjacyach o losie tego kraju, i ponieważ ma zamiar wysłać do Krakowa Konsula: zatem przełożenie *P. Stewart*, w tej okoliczności, jest bezpożyteczne. Zresztą, co się ściąga do przełożenia zamego przyjaciela mego, rzekł dalej Minister, rozumiem, że on nie dał dostatecznych przyczyn, dla przekonania o tém, a ja, bydyż może, potrafię cofnąć go zupełnie. Jeśli Izba nie powinna się wtrącać do dźiałań królewskich: tedy to, ma nawięcey miejsca w polityce zewnętrznej, gdzie rzecz się ściąga do pokoju lub wojny. Konstytucya tego Państwa, mądrze, jak rozumiem, poruczyła prerogatywę pokoju i wojny, również, jak i drogi do tego prowadzące, w ręce Monarchy i jego Radców odpowiedzialnych. W tém tylko zdarzeniu, jeśli Parlament dostrzeże, że Radcy ci naruszyli lub uchybili w swych obowiązkach, zwyczajnie oświadcza swoje zdanie przed tronem. Dla tego więc zapytuję, czy mój zacny przyjaciel, znajduje w takim razie konieczność wdania się Parlamentu? Co się do mnie ściąga, o tém nie myślę. Mówił on o ważności naszych politycznych i handlowych stosunków z Turcyą i innemi krajami, poza morzem Czarném. Rząd toż samo myśli. A tak pozostaje tylko jedno pytanie—przekonać się: azali jest jakie niebezpieczeństwo, którego Rząd nie widzi. Nie dowiodłszy, ażeby handel nasz z Turcyą i Persyą był w niebezpieczeństwie, zacny mój przyjaciel wyłożył, iż w przeciągu 10 lat, znacznie się powiększył, a to w tymże czasie, gdy oba te państwa były miotane i szarpane wojnami domowemi. Wzrost ten handlu, w podobnych okolicznościach, zdaje się mi służyć dowodem, że Rząd czuwał nad tym ważnym przedmiotem. A zatem, jakaż jest potrzeba wzywać Rząd do dźiałania tego, czém się on ciągle zajmuje.

тельство дѣлать то, чѣмъ оно какъ доказано, уже занимается.

Почтенный мой другъ обратилъ потомъ вниманіе Палаты на покушенія, кои будто бы Россія замышляетъ противу насъ. Я не берусь объявлять и толковать о покушеніяхъ Россіи. Надобно прежде изслѣдовать факты и разсмотрѣть событія къ сему относящіеся. Я могу увѣрить Палату, что Правленіе Его Величества вовсе ненамерено уступать притязаніямъ какой бы ни было державы. Но почтенный мой другъ не привелъ ни одного факта; онъ говорилъ только объ однихъ опасеніяхъ на счетъ будущаго, а въ отношеніяхъ съ иностранными державами было бы, я думаю, неблагоприятно и неумѣстно предъусматривать оскорбленія. Довольно и того, чтобы изгладить ихъ, когда онъ дѣйствительно будутъ.

На счетъ задержанія купеческихъ кораблей на Черномъ морѣ, упомянутого *М. Стюартомъ*, *Лордъ Пальмерстонъ* объявилъ, что ему обстоятельства неизвѣстны, но онъ увѣренъ; что каждое представленіе Посланника Его Величества въ какой либо обидѣ по дѣламъ между Англійскими купцами и Русскими Начальствами, принимается въ Россіи съ уваженіемъ. Что касается мореплаванія по Дунаю, то нѣтъ никакой причины, которая бы заставила Палату принять сіе предложеніе; относительно же торговли чрезъ Трапезундъ три уже или четыре года, какъ туда назначенъ Консулъ, а въ Персію дипломатическій Агентъ Англіи; вмѣсто того, что прежде былъ только тамъ поверенный Губернатора Остъ-Индскаго, нынѣ тамъ государственный Чиновникъ, получающій прямо повелѣнія Правительства. Англія въ сіе самое время договаривается съ Персіею о коммерческомъ трактатѣ и хотя усилія ея не увѣнчались еще успѣхомъ, однакожъ Министръ не теритъ надежды.

Лордъ Пальмерстонъ заключилъ, прося *М. Стюарта* не настаивать, чтобы принято было его предложеніе. „Если цѣль его и почтеннаго Адмирала“ сказалъ онъ „клонится къ тому, что бы не только побудить насъ наблюдать за выгодами и честію государства, но даже принять мѣры къ началу войны съ Россіею, то я бы сказалъ, что сей поступокъ не сообразенъ ни съ политикою, ни съ видами сей Палаты, ни съ выгодами Великобританіи. Виды Палаты и государственныя выгоды, я думаю требуютъ, чтобы мы не позволяли никакой державѣ оскорблять насъ не наказанно; но тщательно воздерживались бы отъ всего того, что другіе по справедливости могутъ почесть вызовомъ со стороны нашей; чтобы мы защищали права наши, но только тогда, когда оныя дѣйствительно подвержены нападенію; чтобы мы ожидали справедливыхъ поводовъ къ жалобамъ, не возмущая сего мирнаго положенія, столь необходимаго для выгоды образованности и которое, если оно возмущено будетъ, чего я не надѣюсь, происходило бы не отъ необдуманнаго и неблагоприятнаго поведенія Англіи, но отъ какого либо покушенія, коему противустоять должно.“

Лордъ Магонъ и *Г-нъ Варбуртонъ* объявили себя противу всякаго помышленія о войнѣ. По мнѣнію сего послѣдняго, если хотѣть увеличить вывозъ произведеній изъ Англіи въ Турцію, то самымъ вѣрнѣйшимъ къ тому средствомъ есть способствовать привозу оныхъ изъ Турціи въ Англію.

Г-нъ Роebuckъ также опровергалъ сіе предложеніе какъ бесполезное и противное политикѣ; особенное старался онъ доказать, что Англія итакъ всего должна сохранять миръ; что послѣ величайшихъ жертвъ достигши цѣли, для коей предпринимала она послѣднюю войну, и еще чувствуя сіи жертвы, былобы весьма неблагоприятно оставить пользы, какія доставляетъ ей безпрерывный миръ; что чѣмъ менѣе станеть она вмѣшиваться въ дѣла Европы, тѣмъ болѣе возрастеть ея счастье и благоденствіе. Ораторъ почитаетъ покореніе Польши Россіею, такимъ фактомъ, о которомъ больше толковать нечего, и не одобряетъ отправленія Консула въ Краковъ; что касается до устьевъ Дуная, онъ замѣтилъ, что эти показанія не подкрѣплены доказательствами; что благородный государственный Секретарь не получилъ никакихъ доведеній, и что всѣ приведенные доводы недостаточны къ тому, чтобы принять предложеніе, коего слѣдствіемъ будетъ война, способная воспламенить весь міръ.

Сиръ Р. Пилъ, говорившій послѣ него, не согласенъ раздѣлять систематическое равнодушіе обоихъ почтенныхъ особъ, предложившихъ мнѣнія свои о политикѣ и дѣлахъ материка. Онъ полагаетъ, что Англія должна всегда принимать живѣйшее участіе во всемъ томъ, что могло бы только разстроить равновѣсіе Европы. Однакожъ онъ опровергаетъ обѣ

Зачны мой пріятель, зворѣи потѣм увагѣ Избы, на наязды, кѣре Россыа уклѣда прѣцивко нам. Nie przedsiębię ogłaszać i rozprawiać o zamysłach Rosyi. Dostyc nowe rozebrać fakta i rozpatrzeć jakie zasły wypadki. Mogę zapewnić Izbę, że Rząd J. K. Mości zupełnie niema zamiaru podlać się najazdom jakiegokolwiek Mocarstwa. Lecz zacny mój przyjaciel nie przytoczył żadnego faktu; mówi tylko o samych przypuszczeniach względem przyszłości, zatem sądzę, że w stosunkach z zagranicznymi Mocarstwami, byłoby nierozsądnie i nieprzyzwoicie przewidywać krzywdy. Dość jest starać się o ich wynagrodzenie, kiedy już nastąpiły.

Względem zatrzymania kupieckich okrętów na morzu Czarném, wymienionego przez *P. Stewart*, *Lord Palmerston* oświadczył, że mu nie są wiadome okoliczności, lecz on jest pewny, że każde przedstawienie Posła J. K. Mości, we względzie jakiegokolwiek krzywdy, w związkach między kupcami Angielskimi a Rosyjską Zwierzchnością, przyjmowane jest w Rosyi z uwagą. Co się ścięga do żeglugi na Dunaju, niema żadnej przyczyny, któraby przymuszała Izbę do przyjęcia tego przełożenia. Względem zaś handlu przez Trebizond, już od lat 3 lub 4 mianowany jest do tego miasta Konsul dyplomatyczny Angielski do Persyi; zamiast tego, iż tam pierwsi był tylko pełnomocnik Gubernatora Indyi, teraz tameczny urzędnik Państwa, który wprost od Rządu otrzymuje rozkazy. Anglia w tymże czasie uklęda się z Persyą o traktat handlowy, i chociaż jeszcze starania jej nieosięgły skutku, jednakże Minister nie traci w tém nadziei.

Lord Palmerston zakończył upraszając *M. Stewart*, ażeby nienalegał, iżby przełożenie jego przyjętém było. „Jeśli cel jego i zacnego Admirała“ rzekł on „skłania się do tego, żeby nas nie tylko pobudzić do strzeżenia interessu i honoru kraju, lecz ażeby przyjąć środki dla wyzwania Rosyi na wojnę, powiem, że się ten postępek nie zgadza ani z polityką, ani z opinią tej Izby, ani z interesem Brytanii Wielkiej. Sądzę, że opinia Izby i interes Państwa, wymagają, ażebyśmy żadnemu Mocarstwu niedozwalali, bezkarnie nas krzywdzić, lecz ażebyśmy starannie unikali wszystkiego tego, co inne Mocarstwa słusznie mogłyby uważać za wyzwanie ze strony naszej; bronilibyśmy praw naszych, lecz wtedy tylko, gdybyśmy rzeczywiście byli napadnieni; ażebyśmy oczekiwali słusznych powodów skarg, i niekłójąc tego spokojnego położenia, tak istotnego dla dobra cywilizacyi, i które, jeśli bądźcie zamieszane, czego się nie spodziewam, nie pochodziłoby to nie z nierozumnego i nierozsądnego postępowania Anglii, lecz z jakiegokolwiek targnięcia się, któremaby ona powinna się być sprzeciwić.“

Lord Mahon i *P. Warburton*, oświadczyli się przeciw wszelkiego pomysłu o wojnie. Zdanie tego ostatniego jest takie, iż jeśli chcą powiększyć wywóz produktów z Anglii do Turcyi, tedy najspeyniejszym jest do tego środkiem, dopomoczyć przywozowi ich z Turcyi do Anglii.

P. Roebuck również zbijał to przełożenie, jako bezużyteczne i przeciwne polityce. Szczególniey usiłował pokazać, że Anglia przedewszystkiem powinna zachować pokój; że po największych ofiarach osiągnąwszy cel, dla którego przedsiębrała ostatnią wojnę, i czując jeszcze te ofiary, byłoby bardzo nieroztropnie zaniechać korzyści, jakie ma z ciągłego pokoju; że im mniej mieszać się będzie do spraw Europy, tѣm więcej wzrośnie jej szczęście i pomyślność. Mówca, podbite Polski przez Rosyją, uważa jako takie factum, o którym nie ma co wspominać i nie pochwała wysłania Konsula do Krakowa; co się ścięga do uśc Dunaju, uczynił postrzeżenie, że te twierdzenia nie są wzmocone dowodami, że szlachetny Sekretarz Stanu, nie otrzymał żadnych doniesień, i że wszystkie przytoczone pobudki nie dostateczne są do przyjęcia wniosku, skutkiem którego może się wzniecić wojna, któraby mogła świat cały zapalić.

Sir R. Peel, który zaczął mówić po nim, jest daleki od obojętności systematycznej obu zacnych osób, które dały swe zdania o polityce i rzeczach lądu. Rozumia on, że Anglia zawsze przyjmować powinna najwyższy udział we wszystkiém tém, co by tylko mogło nadwzręgać równowagę Europejską. Tymczasem zbija obie części wniosku *P. Stewart* poczy-

части предложенія Г. *Стурта*, почитая не нужнымъ посредствовать предъ лицомъ исполнительной власти, чтобы она послала дипломатическаго агента въ Краковъ; притомъ мы не увѣрены, будетъ ли онъ принять, или нѣтъ. Безъ сомнѣнія это бы было не по дружески; однакожь сего нельзя почитать неприятельскимъ поступкомъ, и такимъ, который бы оправдывалъ объявленіе войны. Онъ не принимаетъ сторону Россіи; онъ не говоритъ, чтобы не полагать никакой важности въ ея притязаніяхъ, если она ихъ сдѣлала: но прежде нежели Нижній Парламентъ станетъ посредствовать въ семь дѣлъ, надобно, чтобы онъ имѣлъ официальные доказательства, кои бы убѣдили оный въ сей необходимости. Если Палата привыкнетъ дѣлать безплодныя угрозы при всѣхъ случаяхъ, тогда голосъ ея не будетъ имѣть вѣса въ Европѣ, съ наступленіемъ дѣйствительной опасности. Никто столько не готовъ, какъ онъ, защищать честь и достоинство Государства, если это нужно; но онъ почитаетъ себя въ обязанности настоять на то, что выгоды Англіи и человечества требуютъ, чтобы пока только возможно сохранять миръ, она бы служила въ томъ примѣромъ образованному свѣту. И такъ онъ не можетъ согласиться на неосновательное предложеніе, которое только раздражитъ Россію, не доставляя никакой пользы.

Послѣ нѣсколькихъ замѣчаній въ томъ же смыслѣ Г-на К. *Фергуссона*, сочинитель предложенія согласился оное оставить, объявивъ, что онъ удовлетворенъ объясненіями Лорда *Пальмерстона* и соглашеніемъ собственнаго его образа мыслей съ мыслями Р. *Пилла* о столь важномъ предметѣ. (J. de S. P.)

6-го Мая.

Извѣстія полученныя чрезъ Парижъ о возвращеніи Г-на *Сильва Карвалло* для управленія Министерствомъ Финансовъ въ Португаліи, и о порученіи Князю *Пальмеллу* особенныхъ обязанностей въ правленіи; а именно касательно договоровъ съ иностранными Дворами, произвели здѣсь весьма хорошее впечатлѣніе. Хотя есть и такіе люди, кои сему новому Министерству не предвѣщаютъ долговременности; но есть много и такихъ, которые не скрываютъ своей увѣренности, что только эти мужи приглашенные къ управленію, успѣютъ вывести Португалію изъ того невыгоднаго положенія, въ какомъ она находится. Одно только то производитъ нѣкоторое опасеніе, что супругъ Королевы, основываясь на ея увѣреніи при брачныхъ договорахъ, кажется непремѣнно хотѣть остаться Главнокомандующимъ арміи, чему какъ извѣстно Кортесы болѣе всего противятся.

— Изъ Веракруцъ отъ 16-го Марта сообщаютъ, что Генераль *Барраганъ* Мексиканскій Вице-Президентъ, умеръ въ столичномъ городѣ Мексикѣ, послѣ 2 недѣльной болѣзни.

— Въ семь году вышло изъ Ирландіи, 3 раза болѣе людей, нежели въ прежнихъ годахъ.

— Г. *Джемсъ Брантъ* донынѣшній Вице-Консулъ въ Трапезунтѣ, наименованъ Англійскимъ Консуломъ въ Эрзерумѣ.

— Изъ всѣхъ почти нашихъ портовъ, получены печальныя извѣщенія о буряхъ свирѣпствовавшихъ первыхъ числахъ с. м. Нѣсколько дней совершенно прекращены были сообщенія съ Франціею; ибо ни изъ тамошнихъ, ни здѣшнихъ нашихъ портовъ ни одинъ корабль не рѣшался плыть въ море. Близъ Рамсгате, потонуло нѣсколько кораблей съ людьми и грузомъ, а пароходъ *Викторія* весьма много пострадалъ.

— Въ Нижній Парламентъ въ числѣ безразсудныхъ проектовъ предложенъ между прочими проектъ удаленія Епископовъ изъ Верхняго Парламента, а хотя Лордъ *Руссель*, почиталъ таковое мнѣніе незаслуживающимъ даже отвѣта, однакожь нашлось 55 членовъ подававшихъ голоса. Предложеніе Лорда *Чандоса*, чтобы отнынѣ каждое облегченіе въ податяхъ, только исключительно было въ пользу земледѣльцъ, хотя не принято по причинѣ незначительнаго большинства голосовъ; но между тѣмъ Правительство имѣло удовольствіе видѣть Г. *Пилла* и *Грама*, на своей сторонѣ. Но самымъ важнымъ обстоятельствомъ въ семь дѣлъ, открытымъ пріятіемъ, есть то, что всѣ почти ораторы признали, что введеніе новаго закона о нищихъ, не мало послужитъ къ улучшенію хозяйства въ Государствѣ. Къ филантропическимъ предложеніямъ внесеннымъ нынѣ, безсомнѣнія принадлежитъ предполагаемое уничтоженіе доселѣ соблюдаемаго закона, что каждый осужденный на смерть, долженъ быть казненъ въ 48 часовъ, отъ чего не одинъ безвинный лишился жизни. По новому предложенію, осужденный непрежде 15 дней, и не позже 27; по изданіи приговора, можетъ быть казненъ. Несомнительно, что предложеніе сіе удержитъ за неpotребное wdawanie się do władzy wykonawczej, ażeby ta wysłała agenta dyplomatycznego do Krakowa; przy tém nie mamy pewności, azali będzie on przyjęty lub nie. Bez wątpienia byłoby to niebardzo przyjacielskim postępkim; jednak nie możnaby tego uważać za postępek nieprzyjacielski, i taki, któryby usprawiedliwiał wydanie wojny. Nie trzyma on strony Rosyi; nie utrzymuje, ażeby nie mieć za rzecz ważną jej najazdów, jeśli ona je uczyniła, lecz pierwicy, aniżeli Izba Niższa wdawać się będzie do tej sprawy, potrzeba, ażeby miała dowody urzędowe, któreby ją przekonały o tej konieczności. Jeżeliby Izba w każdym zdarzeniu, zwykła czynić pogroźki, głos jej nie będzie miał wagi w Europie, choćby i istotne niebezpieczeństwo nastąpiło. Nikt więcej, jak on, nie gotów, bronić honoru i godności kraju, jeśliby była tego potrzeba, lecz wiezi się obowiązany skłonić do tego, że interes Anglii i ludzkości wymagają, ażeby, dopóki tylko można, utrzymać pokoy, przez co kraj ten stałby się przykładem świata cywilizowanemu. A przeto nie może się zgodzić na czeze powody, któreby tylko jątrzyły Rosyją, nie przynosząc żadney korzyści.

Po kilku uwagach w tej rzeczy, P. *Fergusson*, autor wniosku, zgodził się go cofnąć, oświadczając, że jest zadowolony z wytłumaczenia się Lorda *Palmerstona*, i ze zgody własnego jego sposobu myślenia ze zdaniem P. R. *Peel*, w tak ważnym przedmiocie. (J. de S. P.)

Dnia 6.

Wiadomości otrzymane przez Paryż o powrocie Pana *Silva Carvalho* na stér ministeryum skarbu w Portugalii i o poruczeniu Xięciu *Palmelli* szczególnych obowiązków w zarządzie; a mianowicie. co do układów z dworami zagranicznymi, sprawiły tu bardzo dobre wrażenie. Lubo są osoby, które temu nowemu ministeryum nie długie trwanie rokują, są znowu tacy, którzy nie tają swego przekonania, że tylko myżowie, teraz do administracyi powołani, potrafią wydobyć Portugaliją z krytycznego położenia, w jakim się znajduje. Sprawia wszakże niejaką obawę wiadomość, że małżonek Królowey, uzasadniając się na jej zapewnieniu przy układach ślubnych zyskaném, zdaje się choieć koniecznie utrzymać przy naczelném dowództwie woyska, czemu, jak wiadomo, są Kortezy jak najmocniocy przeciwnie.

— Z Veracruz donoszą, pod d. 16 Marca, że Jenerał *Barragan*, Vice-Prezydent Meksykański, umarł w stołeczném mieście Meksyku, po dwutygodniowey chorobie.

— W tym roku wywędrowało z Irlandyi, trzy razy więcej ludzi, jak w latach poprzednich.

— Pan *James Brant*, dotychczasowy Vice Konsul w Trebizondzie, został mianowany Konsulem Angielskim w Erzerum.

— Prawie ze wszystkich portów naszych, nadeszły smutne doniesienia o burzach, które panowały w pierwszych dniach b. m. Przez dni kilka, był zupełnie przerywany związek z Francją, ponieważ ani z tamtejszych, ani z naszych portów, nie mógł ani jeden okręt odważyć się wypłynąć na morze. Pod Ramsgate zatonało kilka okrętów z ludźmi i ładunkami, a statek parowy *Victoria*, ucierpiał bardzo wiele.

— W Izbie Niższej, w liczbie nierozsądných projektów, wznowiono między innemi, projekt usunięcia Biskupów z Izby wyższej; a lubo Lord *Russel*, uznawał podobne żądanie niezasługującym nawet na odpowiedź, jednakże znalazło się 55 członków, głosujących za nim. — Wniosek Lorda *Chandos*, ażeby odtąd każde ulżenie, mogące być przez rząd w podatkach dozwołone, wyłącznie tylko na korzyść rolnictwa przedsiębrane było, został wprawdzie małą tylko większością odrzucony, ale rząd miał tym razem zadowolenie, widzieć Panów *Peel* i *Graham* na swojej stronie. Najważniejszą jednak okolicznością w tej mierze przez rozprawy wykrytą, jest to: iż prawie wszyscy mówcy przyznali, że zaprowadzenie nowego prawa o ubogich, przyczyni się wiele do ulepszenia stanu rolnictwa krajowego. Do wniosków filantropicznych, tym razem wniesionych, należy bezwątpienia zamierzające zniesienie dotąd zachowywanego prawa, że każdy na śmierć skazany, w 48 godzin stracony być powinien, przez co nie jeden niewinny człowiek życie utracił. Podług nowego wniosku, osadzony nie pierwicy, jak w dni 15, a nie później, jak w dni 27 po zapadnięciu wyroku, może być tracony. Niemożna wątpić, że ten wniosek utrzyma się, doświadczenie bowiem uczy, że od czasu w

жится, ибо опыты показываютъ, что съ того времени, какъ наше законодательство смягчено, преступленія, за кои уже отмѣнена смертная казнь встрѣчаются гораздо рѣже.

7-го Мая.

24-го ч. с. м. будетъ день рожденія Ея К. Высочества Принцессы *Викторіи*, предполагаемой Наслѣдницы Англійскаго престола. ИИ. Величества вознамѣрились для нея дать въ семь году дѣтскій балъ, который будетъ послѣднимъ сего рода увеселеніемъ; ибо Принцесса достигая 18 лѣтъ, будетъ уже совершеннолѣтнею.

— По донесеніямъ изъ Лиссабона отъ 29-го Апрѣля, Королева созвала Кортесовъ въ чрезвычайное засѣданіе; которое начнется 29-го Мая. Князь *Палмелла* уполномоченъ вступить въ переговоры съ Англією, но неизвѣстно, самъ ли онъ сюда прибудетъ, или начнетъ оное съ Лордомъ *Говардомъ де Вальденомъ* въ Лиссабонѣ. Со времени составленія новаго кабинета, возобновилось всеобщее довѣріе и кредитъ Правительства. Капиталисты изъ Лиссабона и Порто, обязались ссудить Министру значительныя суммы, для удовлетворенія необходимыхъ надобностей и Государственныхъ расходовъ. (G. C.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Нейшатель, 3-го Мая.

Здѣсь обнародовано Королевское постановленіе, изданное въ Берлинѣ 22-го Марта, что народная кокарда Княжествъ Нейшательскаго и Валангинскаго, состоять будетъ изъ цвѣтовъ, чернаго, померанцоваго и бѣлаго.

— Несогласія партій въ Швейцаріи, кажется болѣе и болѣе усиливаются.

— Нѣкоторые Швейцарскіе журналы, говорятъ въ пользу присоединенія къ таможенному Германскому союзу, и въ обширныхъ статьяхъ доказываютъ выгоды подобной мѣры. (G. C.)

ПЕРСІЯ.

Тегеранъ, 2-го Марта.

Персидскій Шахъ не владѣть и половиною своего Государства: большая часть во власти многихъ претендентовъ, коихъ онъ не въ состояніи побѣдить собственными силами. — И здѣсь получены извѣстія о разрушеніи Пекина. Изъ вѣрнаго ли происходятъ они источника не извѣстно; ибо трудно знать новости края чуждающаго всего свѣта.

— Торговый трактатъ, который три года уже Англія старается заключить съ Персією; встрѣчаетъ безпрерывныя препятствія. Шахъ думаетъ о средствахъ, воспрепятствовать большому привозу Европейскихъ издѣлій въ Персію, поелику отъ сего деньги выходятъ изъ Государства, а мануфактуры шелковыхъ и бумажныхъ издѣлій упадаютъ. Шахъ вознамѣрился не носить другаго платья, кромѣ изъ внутреннихъ издѣлій; притомъ издалъ *фирманъ*, грозя наказаніемъ за употребленіе Европейскихъ товаровъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 16-го Апрѣля.

Третьяго дня Султанъ дѣлалъ смотръ новосформированнаго полка; разговаривалъ почти со всеми солдатами и былъ ими весьма доволенъ. Завтра хочетъ видѣть флотъ, который на будущей недѣлѣ отплыветъ подъ начальствомъ *Тагиръ-Паши*. Слышно, что бывшій Тунисскій Бей сѣдетъ на корабль, принадлежащій къ сему флоту, изъ чего заключаютъ, что можетъ быть возвращено будетъ ему прежнее мѣсто.

— Г. *Мауроѣни*, исправляющій Турецкія дѣла при Австрійскомъ Дворѣ, сюда прибылъ.

— Порто издала повелѣніе *Саидъ-Ефендію* и *Куджи-Пашѣ*, чтобы отправились въ Грецію, и находились при продажѣ имѣній, которую производить будетъ Греческое Правительство въ пользу Турецкихъ подданныхъ оттуда вышедшихъ. Полагаютъ что сумма вырученная изъ сей продажи составитъ нѣсколько милліоновъ Испанскихъ пиастровъ.

— *Мехмедъ-Али*, опять прислалъ часть годовой своей подати.

Съ Турецкихъ границъ, 17-го Апрѣля.

Боснійскіе мятежники слѣдуя въ Сераевъ, встрѣтили Депутатовъ изъ Травника и Сераева, которые объявили отъ имени жителей, что не хотятъ съ ними совокупно дѣйствовать и быть измѣнниками Султану. Между тѣмъ часть ордъ прибывшихъ изъ Турецкой Крoаціи, послѣ многихъ споровъ и шуму обратилась назадъ, а большая часть двинулась къ Скопѣ. (D. P.)

миаре какъ наше правodawство jest łagodniejszy, zbrodnie, za które zniesiona już teraz kara śmierci, stają się coraz bardziej rzadszemi.

7-го Мая.

W dniu 24 h. m. przypada rocznica urodzin J. K. W. Xiężniczki *Wiktoryi*, domniemaney następczyni tronu angielskiego. Królestwo J. J. postanowili dać dla niej, w tym dniu, tak zwany bal dziecienny, który będzie ostatnią tego rodzaju zabawką; ponieważ Xiężniczka dochodząc właśnie do 18 roku swego wieku, staje się już pełnoletnią.

— Podług doniesień z Lisbony, daty 29 Kwietnia, Królowa zwołała kortezę na posiedzenie nadzwyczajne, w dniu 29 Maja rozpocząć się mające. — Xiążę *Palmella* ma pełnomocnictwo do układów z Anglią; niewiadomo przecież, czy sam tu przybędzie, czy rozpocznie je z Lordem *Howard de Walden* w Lisbonie. — Od czasu utworzenia nowego gabinetu, ożyło powszechne zaufanie i kredyt Rządu. Kapitałisci z Lisbony i Oporto, obowiązali się zaliczyć Ministrowi znaczne summy, na opędzenie gwałtowniejszych potrzeb i wydatków krajowych. (G. C.)

SZWAJCARYA.

Neufchatel, d. 3 Maja.

Ogłoszono tu dekret Królewski, datowany w Berlinie, d. 22 Marca, że kokarda narodowa Xięstw Neufchatel i Valangin, ma się składać z koloru czarnego, pomarańczowego i białego.

— Niezgody stronnictw w Szwajcaryi, zdają się coraz więcej wzmacniać.

— Niekóre Gazety Szwajcarskie, oświadczają się za przyłączeniem do celnego związku niemieckiego, i dowodzą w obszernych artykułach użyteczności podobnego postąpienia. (G. C.)

PERSIJA.

Teheran, 2 Marca.

Szach Perski nie posiada ani połowy swego kraju; większa część znajduje się w mocy licznych pretendentów, których on nie jest w stanie pokonać własną siłą. — I tu doszła wiadomość o zapadnięciu miasta Pekinu. Czy z prawdziwego pochodzi źródła, niewiadomo; trudno bowiem o nowiny z kraju, zostającego w odrębnych stosunkach względem całego świata.

— Traktat handlowy, który od trzech lat stara się Anglia zawrzeć z Persją, doznaje ciągłych przeszkód. Szach zamysła o środkach zatamowania wielkiego przywozu wyrobów europejskich do Persyi, przez co pieniądze wychodzą z kraju, a rękodzielnie towarów jedwabnych i bawełnianych upadają. Szach postanowił nie nosić innej sukni, jak tylko z krajowych materii; wydał oraz *firmau*, grożący karą za używanie towarów europejskich. (G. C.)

ТУРЦИЯ.

Konstantynopol, dnia 16 Kwietnia.

Onegdaj odprawil Sultan przegląd nowourządzonego pólku. Rozmawiał ze wszystkimi prawie żołnierzami; i był bardzo uradowany. Jutro chce widzieć flotę, która pod dowództwem *Tahir Baszy* ma w przyszłym tygodniu wypłynąć. Słychać, iż były Dey Tunański wsiądzie na jeden z okrętów do tej floty należących, zkąd wnoszą, iż może odzyska swoją posadę.

— Pan *Maurojeni*, sprawujący interesa tureckie przy Dworze Austriackim, przybył do tutejszej stolicy.

— Porta wydała rozkaz *Said-Effendemu* i *Kudzi Baszy*, aby się udali do Grecyi i byli obecni podczas sprzedaży dóbr, którą Rząd Grecki ma przedsięwziąć na rzecz poddanych tureckich, którzy wynieśli się z Grecyi, i mają bydź wynagrodzeni. Mniemają, iż suma z tej sprzedaży pochodząca, wyniesie kilka miliónów pиастровъ hiszpańskich.

— *Mehmed-Ali* przystał znowu część rocznego swego haraczu.

Od granic Tureckich, 17 Kwietnia.

Buntownicy Bośniyscy, ciągnąc do Serajewa, spotkali deputacye z Trawnika i Serajewa, które imieniem mieszkańców oświadczyły im, iż nie chcą wspólnie działać z nimi, i stać się wiarołomnemi Sułtanowi. Tym czasem część hord przybyłych z Kroatyi tureckiej, po wielu sporach i hałasach, udała się napowrót, a większa część posunęła się ku Skopie. (D. P.)